

 Karolinska
Institutet

SOCIALA RISKFAKTORER HÄLSOVÄGLEDARE I TANDVÅRDEN

Ida Brännemo
Pedodontist/doktorand
Karolinska Institutet

Barntandvårdsdagarna 2021

1

 Karolinska
Institutet

FN:s barnkonvention

Barn har rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård och rehabilitering

Inget barn ska vara berövat sin rätt att ha tillgång till sådan hälso- och sjukvård

[Tandvårdslagen 1985; 125 2 §]: Målet för tandvården i Sverige är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen

5

2

 Karolinska
Institutet

Akkumulering av sociala riskfaktorer

Låg inkomst	Konflikter i familjen
Etnisk minoritet	Våld i nära relation
Låg utbildning förälder	Osäkert grannskap
Psykisk ohälsa förälder	Ekonomiskt bistånd
Utlandsfödda föräldrar	Unga/ensamstående föräldrar
	Föräldrar med dålig tandhälsa

Sociästyrelsen 2013, Larsson 2008, Yang 2016, Kvist 2018

3

 Karolinska
Institutet

Barriärer

Pengar
Tid
Kunskap

Stress – "overload in daily life"
Ackumulering av riskfaktorer
Skam och skuld

Hälsolitteracitet
Tilltro till egen förmåga

4

 Karolinska
Institutet

Munhälsa som indikator på annan problematik

5

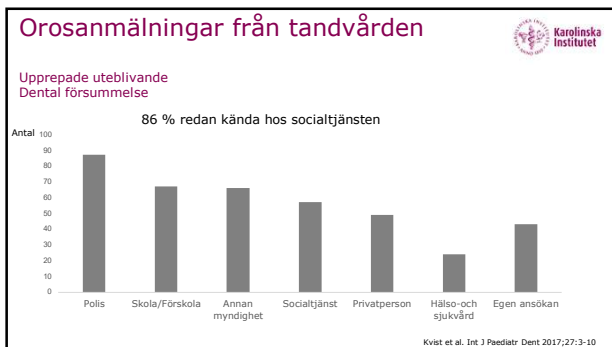
 Karolinska
Institutet

Dental försummelse

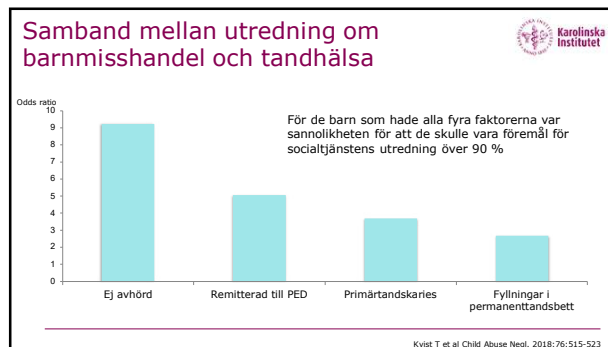
..då en förälder eller vårdnadshavare uppsåtligt inte söker eller fullföljer en behandling nödvändig för att garantera en god tandhälsa som tillåter funktion och frihet från smärta och infektion..

Kellog N. Pediatr Dent Ref Manual 2009; 31(6):11

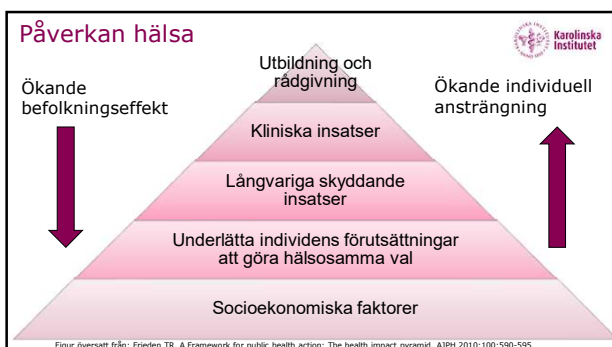
6

7

8

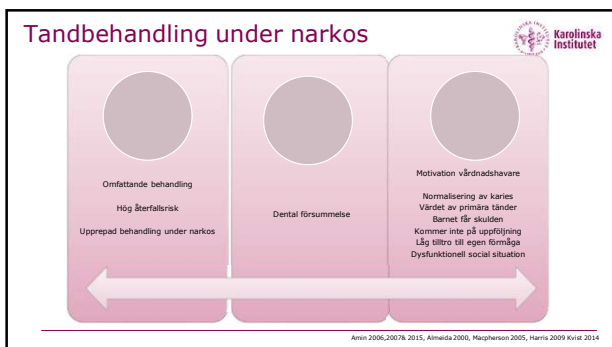

9

Konsekvenser av karies hos barn

Bild: AAPD ECC left untreated

10

11

Hälsövägledning i tandvården

Tillfälligt (12 månader), individuellt anpassat stöd och information till föräldrar, utförs av utbildad hälsövägledare

Förälder och hälsövägledare enas om personligt plan för upprätthållandet av profylaktiska regimer. Regelbundet stöd ges genom telefonkontakt (minst var 14:e dag)

Komplement till befintliga stödsatser i riskgrupper. Ej tänkt att ersätta andra åtgärder

12

Preliminära resultat

Nöjda föräldrar

Mycket karies

Kvar att titta på:
Eftervård
Livskvalitet
Stress

Vad har fungerat/inte fungerat? Intervjuer

13

Diskussion

Nivå av prevention – vad gör skillnad

Strukturella hinder

Samverkan

14

Barnet i fokus

Samtal med vårdnadshavare och barn

Ansvar förälder

Anmäla oro till socialtjänsten

**Växla från vuxenperspektiv till
barnrättsperspektiv**

15

Tack för uppmärksamheten

Ida.Brannemo@ki.se

PATENTMEDELSFONDEN
Den Odontologiska Professionsförbundet

SVENSKA
PEDODONTI
FÖRENINGEN

Stygruppen
KI/SLL för
odontologisk
forskning
(SOF)

16